

Piše: Prof. dr. Svetlana Vukotić

Kreativnost i karakteristike kreativnih pojedinaca u kontekstu savremenog uspešnog poslovanja

Kreativnost je stvaralački deo procesa rešavanja problema, a druga komponenta procesa rešavanja problema jeste sposobnost sistematičnog rada. Dok kreativnost daje obilje ideja, sistematičnost procesu stvaranja znanja pruža konačan oblik, unosi red, selektuje ideje i tako sprečava da se kreativni rad pretvori u večnu igru. Iz mnoštva primera iz života vidi se da samo kreativnost nije dovoljna za stvaranje novog znanja.

Kombinujući mišljenja Drevdala (Drevdahl) i Stajna (Stein) može se reći da kreativni pojedinci poseduju: visok stepen nezavisnosti, kreativnost izražavaju već u detinjstvu, samopouzdanji su, dominantni, inicijativni, poseduju veoma razvijenu sposobnost rešavanja problema, poseduju smelost i istraživački duh. Kreativne osobe imaju razvijen superego, otporne su na konformističku motivaciju, malo su podložne autoritetu i sklone su radikalizmu, više su intuitivne i spontane u akcijama.

U literaturi nalazimo više viđenja kreativnog pojedinca. Za neke autore kreativan je onaj pojedinac koji je originalan, sposoban da brzo proizvodi mnogo različitih ideja, u stanju je da odredi izvor i sadržaj neke korisne informacije, uporan i predan pri rešavanju problema. Kreativne osobe nezavisno prosuđuju, nesklone su autoritetima, nekonformistične, često zaigrane i neozbiljne, sposobne da relativizuju stvari u životu, obdarene su neobičnom maštovitosti. To su ljudi koji kreativno razmišljaju, probaju nove stvari i idu u korak sa svetom koji se menja.

Neki analitičari smatraju da se „kreativac“ može prepoznati po tome što je otvoren,

brzo misli, egoističan, impulsivan, uverljiv, zahtevan, odan poslu, intelektualno znatiželjan, agresivan, uveren u svoje

U literaturi nalazimo više viđenja kreativnog pojedinca. Za neke autore kreativan je onaj pojedinac koji je originalan, sposoban da brzo proizvodi mnogo različitih ideja, u stanju je da odredi izvor i sadržaj neke korisne informacije, uporan i predan pri rešavanju problema. Kreativne osobe nezavisno prosuđuju, nesklone su autoritetima, nekonformistične, često zaigrane i neozbiljne, sposobne da relativizuju stvari u životu, obdarene su neobičnom maštovitosti. To su ljudi koji kreativno razmišljaju, probaju nove stvari i idu u korak sa svetom koji se menja.

sposobnosti, sklon esteticima, introvertan, nezavisnog mišljenja, fleksibilan, emotivno nestabilan, osetljiv, radikalan, društveno neprilagodljiv, dominantan, sa smislom za humor i inicijativu.

Svi pristupi u vezi sa kreativnošću se slažu, da svaka ličnost u sebi skriva kreativni potencijal, iako je on kod nekih pojedinaca veći nego kod drugih. Kreativnost je i oblik zaključivanja na nov način, i veća je što je motivisanost i sposobnost ljudi veća. Ljudi visoke inteligencije ne moraju istovremeno biti i visokokreativni, ali kreativne ljude naročito na polju nauke i tehnike treba tražiti među natprosečno inteligentnim pojedincima. Kreativnost se

više odnosi na domišljanje nego na akciju, jer to je psihički proces koji obuhvata divergentno mišljenje, maštu, fleksibil-

nost i dosetljivost, a samim tim nije i radni proces, iako se može odnositi na rad.

U najnovije vreme dinamička teorija razvoja naglašava tri grupe uticaja na kreativnost: delovanje nasleđa, delovanje socijalne okoline i lične aktivnosti. Kreativnost je prvenstveno nasleđena čovekova osobina, ali i proizvod uticaja okoline na čoveka. Prema nekim autorima i istraživačima, procenti se kreću u odnosima od 75:25 do 80:20 u korist nasleđa, prema drugima od 50:50 do 35:65 u korist okoline.

Važno je obratiti pažnju na generisanje ideja, što je u osnovi kreativni proces prepoznavanja kreativnog pojedinca u orga-

nizaciji, a posebno na četiri potprocesa: logično razmišljanje, definisanje problema, povezivanje ideja i predlaganje rešenja.

Među kreativnim ljudima uočava se karakteristično ponašanje. Oni su vrlo znatiželjni i nezadovoljni ako se proizvod/usluga ne inovira, prisutna je neka vrsta stalnog konflikta između ustaljenog reda i novih iskustava, intelekta i intuicija (osećaja), poslušnosti i nezavisnog mišljenja. „Kreativci“ su obično inteligentni, i većina poseduje i dodatne osobine, kao što su: zainteresovanost za rad, slobodno izražavanje ideja i odbijanje prilagođavanja, običaja i tradicije.

Obeležja visoko kreativnih ljudi su: visok koeficijent inteligencije, naklonost prema inspirativnoj okolini, nezavisnost pri određivanju sopstvenih standarda, posebno izražena upornost i izdržljivost.

Stimulisanje kreativnosti i inovativnosti bitno je za uspešno poslovanje preduzeća i savladavanje otpora prema promenama. Kreativnost koju pojedinac nosi u sebi, dolazi do izražaja u društvenom okruženju iz kojeg potiču podsticaji i interno, iz poslovne klime preduzeća. Zadatak me-

nadžmenta je da prepozna kreativnog pojedinca i osigura uslove rada u kojima će on moći dalje da se razvija. Brojne su tehnike razvoja kreativnih sposobnosti, poput analitičkih u koje se ubrajaju tehni-

Svi pristupi u vezi sa kreativnošću se slažu, da svaka ličnost u sebi skriva kreativni potencijal, iako je on kod nekih pojedinaca veći nego kod drugih. Kreativnost je i oblik zaključivanja na nov način, i veća je što je motivisanost i sposobnost ljudi veća. Ljudi visoke inteligencije ne moraju istovremeno biti i visokokreativni, ali kreativne ljude naročito na polju nauke i tehnike treba tražiti među natprosečno inteligentnim pojedincima. Kreativnost se više odnosi na domišljanje nego na akciju, jer to je psihički proces koji obuhvata divergentno mišljenje, maštu, fleksibilnost i dosetljivost, a samim tim nije i radni proces, iako se može odnositi na rad.

ka listinga, input-output tehnika, tehnika „za“ i „protiv“, tehnike slobodnog toka asocijacija, Gordonova tehnika.

Upravljanje kreativnošću je poslovna filozofija i aktivnost usmerena na svakog pojedinca i organizaciju kao celinu. Organizaciji je potrebna odgovarajuća pozitivna klima kao preduslov delotvornog upravljanja kreativnošću. Znaatan uticaj na to ima menadžerski stil vođenja i različite individualne ili grupne tehnike, kao što su, na primer: timski rad, brainstorming kao nominalno grupna tehnika, Delphi metoda, SWOT analiza itd.

Uspešnost u radu je trajna briga subjekta organizacije i upravljanja ljudskim po-

stojima, stoga je nužno podsticanje svega što ima za posledicu uspešnost u radu. U tome imaju važnu ulogu motivacija, kreativnost i ocenjivanje uspešnosti. Pored toga, veoma značajnu ulogu u uspešnosti poslovanja ima i identifikovanje i pravovremeno prepoznavanje ideja, koje je takođe usko povezano s kreativnošću i inovacijama. □

Prof. dr. Svetlana Vukotić
Fakultet za primenjeni menadžment,
ekonomiju i finansije, Beograd
www.mef.edu.rs

